

Pääomamarkkinoiden valvonta, Nina
Männymäki

6.10.2021
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA 40/01.01.01/2021

Eduskunnan talousvaliokunta

Lausunto: E 102/2021 vp Valtioneuvoston selvitys - Kestävän rahoituksen strategia

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien EU:n kestävän rahoituksen strategiaa.

Finanssivalvonta toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Finanssivalvonta kannattaa yleisesti komission kestävän rahoituksen strategiaa ja valtioneuvoston selvityksessä esiin nostettuja seikkoja.

Finanssivalvonnan lausunnon keskeiset kohdat ovat:

- Valvojan itsenäisyyteen ja toimivaltuuksien selkeyteen on kiinnitettävä huomioita.
- Vakavaraisuuskehikkojen säilyttäminen riskiperusteisena on tärkeää.
- Kestävyystekijöiden integroiminen luottoluokituksiin tulisi tehdä niin, että luottoluokitukset säilyvät käyttökelpoisina vakavaraisuuskehikoiden ja riskienhallintamallien kannalta.
- Lisäeläkelaitoksia koskeva ehdotus kestävyysmieltyymysten huomioimisesta sijoituspäätöksiä tehtäessä ei sovellu sellaisenaan Suomeen.
- Erityisesti tiedonantovelvoitesääntelyn selkeyteen ja ennustettavuuteen on panostettava.

Valvojan rooli

Strategiehdotus nostaa useassa kohdassa esille valvojien roolin ottamatta tarkemmin kantaa kuinka työ jatkossa jaettaisiin eurooppalaisten valvojien eli ESA:jen ja kansallisten valvojien välillä. Esimerkiksi viherpesun riittävän valvonnan osalta ehdotuksessa todetaan, että komissio arvioi yhdessä eurooppalaisten rahoitusmarkkinaviranomaisten kanssa valvontavaltuuksien riittävyyttä ja tehokkuutta, ja arvioi mahdollisia niihin liittyviä toimenpiteitä tulevaisuudessa. Lisäksi ehdotuksessa todetaan, että rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisilla on oma roolinsa myös kaksoismateriaalisuuden valvonnassa.

Ehdotuksessa mainittujen toimenpiteiden kohdalla tulee samalla huolehtia toimivaltuuksien selkeydestä.

Vakavaraisuuskehikko

Strategiaehdotuksen mukaan luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja sijoittajien riskienhallinnalla on keskeinen rooli rahoitusvakauden säilyttämisessä ja siksi on tarve kytkeä kestävyysriskit paremmin riskinhallintaan. Komissio ehdottanee vielä myöhemmin tänä vuonna luottolaitossääntelyyn muutoksia, joilla varmistetaan ESG-tekijöiden integrointi luottolaitosten riskinhallintajärjestelmiin. Lisäksi vastaavanlaista ehdotettaneen myös vakuutussektorin sääntelyyn tänä vuonna. Valtioneuvoston kirjelmässä todetaan, että Suomi suhtautuu varauksellisesti strategian sisältämiin aloitteisiin siltä osin, kuin niissä poiketaan vakavaraisuuskehikkojen riskiperusteisuudesta.

Finanssivalvonnan kanta on selkeän kielteinen riskiperusteisuudesta poikkeamisen osalta.

Vakuutusyhtiöiden rooli ilmatoriskien kantamisessa

Strategiaehdotuksessa esitetään, että vakuutuksilla voitaisiin merkittävästi vähentää ympäristö- ja ilmatoriskien suoraan veronmaksajille ja kansallisille hallituksille seuraavia taloudellisia kustannuksia. Komissio on tulevaisuudessa antamassa suosituksia vakuutustarjonnan monipuolistamiseksi esimerkiksi vapaaehtoisten sitoumusten avulla.

Finanssivalvonta tuo esille, että vakuutusyhtiöt ovat riskin jakajia eivätkä riskin kantajia. Vakuutettujen edun mukaista ei olisi, jos sääntelyllä pakotettaisiin muuhun kuin riskiperusteiseen vakuuttamiseen. Ympäristö- ja ilmatoriskeistä aiheutuvat vakuutusten kattamat vahingot tulisivat lopulta vakuutusyhtiöiden ja vakuutusmaksujen korotusten myötä myös vakuutuksenottajien maksettavaksi. Useissa selvityksissä on todettu, että kaikki ilmatoriskeistä aiheutuvat riskit eivät ole vakuutettavissa tai ao. vakuutusten vakuutusmaksut nousivat vakuutuksenottajille liian korkeiksi.

Luottoluokittajien rooli

Strategiaehdotuksessa todetaan, että luottoluokittajilla on tärkeä rooli rahoitusjärjestelmässä, mutta on kuitenkin epäselvää, miten luottoluokittajat ottavat luottoluokituksissaan huomioon kestävyystekijät. Komissio tulee sääntelyllä varmistamaan kestävyystekijöiden huomioimisen luottoluokituksissa.

Finanssivalvonta katsoo, että kestävyystekijöiden integrointi luottoluokituksiin tulisi tehdä vain siltä osin, kuin ne vaikuttavat konkurssitodennäköisyyksiin. Luottoluokitusten tulee säilyä uskottavina vakavaraisuuskehikoiden ja riskienhallintamallien kannalta.

Lisäeläkelaitoksia koskevat sääntelyehdotukset

Strategiaehdotuksessa todetaan, että lisäeläkelaitosten tulisi huomioida jäsenten ja edunsaajien kestävyysmieltymykset sijoituspäätöksiä

tehtäessä. Finanssivalvonta huomauttaa, että tämän kaltainen sääntely ei soveltuisi sellaisenaan Suomeen.

Sääntelyn selkeys ja ennustettavuus

Strategiaehdotuksessa on erityisesti tiedonantovelvoiteasetusta koskevia kohtia, joiden seurauksena voi olla finanssimarkkinatoimijoiden kasvava epätietoisuus sääntelyn lopullisesta sisällöstä ja vaikutuksista. Finanssivalvonnalle on valvottava- ja sidosryhmätapaamisissa nostettu toistuvasti esille tiedonantovelvoiteasetuksen epäselvän sisällön ja toistuvien viivästysten aiheuttamat ongelmat.

Finanssivalvonta kannattaa tarvetta korostaa sääntelyn selkeyttä ja ennustettavuutta sekä sen varmistamista, että ehdotuksessa mainitut sääntelyaloitteet muodostavat ehjän kokonaisuuden.

FINANSSIVALVONTA

Sähköisesti allekirjoitettu.

Armi Taipale
osastopäällikkö

Nina Männymäki
johtava asiantuntija